

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

В И С Н О В О К

До протоколу № 111
від 07 грудня 2022 року

до проекту Закону України
про бджільництво та захист бджіл
(реєстр. № 5274-1 від 08.02.2022) (доопрацьований)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за дорученням Голови Верховної Ради України відповідно і в межах предметів відання Комітету з питань освіти, науки та інновацій попередньо розглянув проект Закону України про бджільництво та захист бджіл (реєстр. № 5274-1 від 08.02.2022) (доопрацьований), поданий народними депутатами України Нікітіною М.В., Струневичем В.О. та іншими народними депутатами України, і зазначає таке.

У пояснювальній записці до законопроекту визначено, що його розроблено з метою створення належних законодавчих умов, для забезпечення розведення, використання та охорони бджіл, виробництва, заготівлі, переробки та реалізації безпечних продуктів бджільництва, ефективного використання бджіл для запилення ентомофільних рослин, створення умов для підвищення продуктивності бджіл і сільськогосподарських культур, використання бджіл та продуктів бджільництва у профілактиці та лікуванні захворювань людини, забезпечення гарантій дотримання прав та захисту інтересів фізичних і юридичних осіб, які займаються бджільництвом.

Основними цілями цього проекту Закону є: 1) сталий розвиток бджільництва; 2) збереження біологічного різноманіття медоносних бджіл та захисту аборигенних популяцій медоносних бджіл в Україні, у тому числі під час досліджень з урахуванням етичних норм та біоетики; 3) впровадження і використання результатів професійно-консультативної, дорадчої, науково-дослідної та просвітницької роботи у галузі бджільництва; 4) використання інформаційних технологій у бджільництві; 5) регулювання торгівлі племінним

матеріалом у бджільництві і продуктами бджільництва; 6) створення умов для реалізації суб'єктами галузі бджільництва своїх прав та виконання обов'язків; 7) забезпечення умов для належної практики бджільництва; 8) збереження біорізноманіття, зокрема флори, як кормових ресурсів бджільництва; 9) належне регулювання виробництва пасічницького реманенту, розвиток апітерапії та апітуризму; 10) забезпечення захисту національного надбання у бджільництві.

Для досягнення цієї мети ініціаторами законопроекту пропонується розширити термінологію, що регулює відносини в галузі бджільництва; вдосконалити аспекти забезпечення гарантій прав та інтересів пасічників; розширити освітній та науковий супровід галузі бджільництва тощо

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловлює низку зауважень та пропозицій щодо необхідності доопрацювання термінології, узгодження її з іншими положеннями проекту; уточнення та узгодження між собою низки положень, зокрема положень щодо державного управління в галузі бджільництва; недоцільності внесення змін до чинного законодавства, які не несуть нормативного навантаження.

Міністерство аграрної політики та продовольства України підтримує законопроект і вважає, що прийняття законопроекту сприятиме позитивному впливу на розвиток галузі бджільництва.

Міністерство освіти і науки України в межах своєї компетенції підтримує ініціативи, запропоновані законопроектом. Разом з тим, зауважує, що відповідно до частини першої статті 11 проекту Закону право на утримання бджіл і заняття бджільництвом мають право громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які мають необхідні навички або спеціальну підготовку. Зазначене формулювання не встановлює вимоги щодо наявності у таких осіб обов'язкової формальної освіти. Передбачається, що відповідні навички та спеціальна підготовка можуть набуватися також шляхом неформальної та інформальної освіти. Водночас частиною першою статті 24 законопроекту визначено, що професійною діяльністю в галузі бджільництва можуть займатися громадяни, які мають освіту відповідного рівня та професійного спрямування. Саме тому є необхідність надання визначення терміну «професійна діяльність в галузі бджільництва» і, відповідно, встановлення вимог щодо права на здійснення такої діяльності.

Міністерство освіти і науки України також пропонує:

1) в абзаці десятому частини першої статті 4 законопроекту слова “заклади професійної, передвищої фахової та вищої освіти, які займаються підготовкою і перепідготовкою фахівців у галузі бджільництва” замінити словами “заклади професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, які здійснюють підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації у галузі бджільництва”;

2) у частині першій статті 8 слова “навчальних закладів” замінити словами “закладів освіти”;

3) частину другу і третю статті викласти в такій редакції: “Підготовка фахівців із бджільництва здійснюється у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти. Післядипломне навчання

фахівців із бджільництва проводяться на курсах підвищення кваліфікації або курсах за окремими спеціалізованими напрямками бджільництва у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти”;

4) у частині четвертій статті 24 слова “(професійно-технічної) та вищої” замінити словами “(професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти”;

5) у статті 1 законопроекту терміни, які не зустрічаються в тексті, виключити.

Міністерство фінансів України пропонує відправити законопроект на доопрацювання, зокрема з причин того, що у пояснювальній записці до проекту Закону вказано, що реалізація проекту акта не потребує додаткових видатків з Державного бюджету. Проте розширення напрямів державної підтримки розвитку бджільництва потребуватиме збільшення видатків, зокрема на відшкодування власнику пасіки витрат, пов'язаних із закупівлею лікарських засобів, виготовлення вуликів, рамок та воцин тощо. Потребуватиме коштів й підготовка/перепідготовка та підвищення кваліфікації.

На засіданні підкомітету з питань науки та інновацій від 28 листопада 2022 року було розглянуто законопроект і рекомендовано Комітету ухвалити рішення про прийняття його за основу з урахуванням пропозицій, висловлених Міністерством освіти і науки України, Міністерством фінансів України, Головним науково-експертним управлінням Апарату Верховної Ради України.

Заслухавши інформацію голови підкомітету з питань науки та інновацій Колюха В.В., представників центральних органів виконавчої влади, та широко обговоривши це питання, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України про бджільництво та захист бджіл (реєстр. № 5274-1 від 08.02.2022) (доопрацьований), поданий народними депутатами України Нікітіною М.В., Струневичем В.О. та іншими народними депутатами України, за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу з урахуванням пропозицій, висловлених Міністерством освіти і науки України, Міністерством фінансів України, Головним науково-експертним управлінням Апарату Верховної Ради України.

2. Направити цей Висновок Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики, визначеному головним з опрацювання цього законопроекту.

Голова Комітету

Сергій БАБАК